

8 Rialuithe ar mhaoiniú um chúnamh daonnúil

- 8.1** Is éard atá i gceist le cúnamh oifigiúil um fhorbairt (ODA) cúnamh rialtais a chuireann forbairt eacnamaíoch agus leas tíortha i mbéal forbartha chun cinn agus a dhíríonn go sonrach ar an bhforbairt agus leas sin.¹
- 8.2** Is é Cúnamh Éireann — atá á mhaoiniú faoi Vóta 27 Comhar Idirnáisiúnta — príomhchlár an Rialtais le haghaidh ODA, clár a sholáthraíonn thart ar dhá thrian den mhaoiniú atá á chur ar fáil ag Éire. Tá an clár seo á bhainistiú ag Rannán um Chomhar Forbartha agus na hAfraice (DCAD) na Roinne Gnóthaí Eachtracha agus Trádála (an Roinn).

Spriocanna foriomlána ODA

- 8.3** Sa bhliain 1970, shonraigh na Náisiúin Aontaithe (NA) sprioc le haghaidh tíortha forbartha, is é sin go mbeadh ODA coibhéiseach le 0.7% dá nOllioncam Náisiúnta (OIN) á chur ar fáil acu gach bliain.² In 2005, leag Comhairle an AE síos cuspóir sonrach síos go mbeadh sprioc na NA á chomhlíonadh ag ballstáit faoi 2015.³ Tá gealltanais tugtha ag Éire ó shin i leith an sprioc de 0.7% de OIN a chomhlíonadh faoi 2030.⁴
- 8.4** Taispeántar i bhFíor 8.1. caiteachas bliantúil na hÉireann ar ODA le deich mbliana anuas. In 2008, bhí ODA cothrom le €921 milliún agus bhí sé cothrom le beagnach 0.6% de OIN. Idir 2009 agus 2014, tugadh laghduithe comhsheasmhacha faoi deara sa chaiteachas iomlán ODA, agus ar ODA mar chéatadán de OIN. Cé gur mhéadaigh an caiteachas iomlán ODA go seasta ó 2015, d'fhan an caiteachas mar chion de OIN mórán mar an gcéanna. Tharla sé seo mar gheall ar fhás láidir i ngeilleagar na hÉireann a raibh OIN níos airde mar thoradh air. In 2018, bhí Éire rangaithe ag 12 (i dteannta leis an Íoslainn) i measc 29 deontóir DAC OECD, i dtéarmaí an sciar dá OIN a cuireadh ar fáil mar ODA.⁵

1 Sainmhínithe ag Coiste Cúnaimh Forbartha (DAC) na hEagraíochta um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta. Tá Éire faoi réir piarmheasúnaithe rialta á dhéanamh ag DAC. Tá an chéad phiarmheasúnú eile le déanamh i Meán Fómhair 2019.

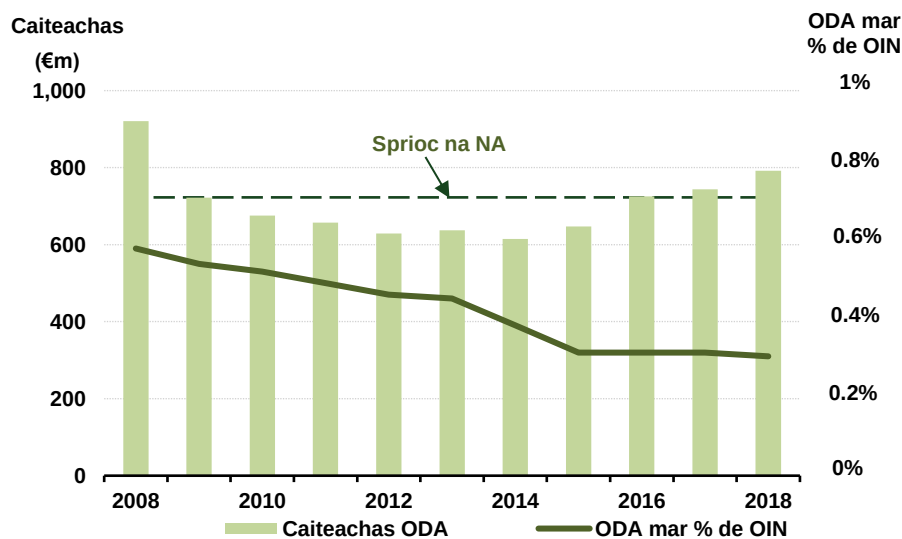
2 Rún ó Chomhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe 2626 (XXV), an 24 Deireadh Fómhair 1970.

3 Cruinniú Chomhairle an Aontais Eorpaigh Uimh. 2660, an Chomhairle um Chaidreamh Eachtrach, an Bhruiséil, an 24 Bealtaine 2005.

4 Clár Oibre 2030 agus na Spriocanna Forbartha Inbhuanaíthe arna nglacadh ag ceannairí domhanda ag Cruinniú Mullaigh na Náisiún Aontaithe i Nua-Eabhrac i Meán Fómhair 2015.

5 Tuarascáil Bhliantúil (dréacht) Chúnamh Éireann 2018, iarscríbhinn a ceathair. Tá an tuarascáil deiridh le foilsiú i nDeireadh Fómhair 2019.

Fíor 8.1 Cúnamh oifigiúil um fhorbairt na hÉireann, 2008 go dtí 2018

Foinse: Caiteachas — tuarascálacha bliantúla *Cúnamh Éireann*. % OIN — an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta. Anailís déanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

- 8.5** Tá leithdháileadh bhuiséad bliantúil ODA na hÉireann faofa ag an Rialtas mar chuid den phróiseas náisiúnta bliantúil socraithe buiséid. Déanann rannáin ábhartha laistigh den Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála, Ard-Stiúrthóir DCAD, grúpa bainistíochta sinsearaí na Roinne, an tArd-Rúnaí agus an tAire, plé agus athbhreithniú ar leithdháileadh bliantúil na Roinne.
- 8.6** Shonraigh an Roinn go gcuimsítear sa phróiseas leithdháilte buiséid na cuspóirí beartais foriomlána, gealltanais idirnáisiúnta agus géarchéimeanna leanúnacha. Chomh fada is a bhaineann le cúnamh daonnúil, breithnítear achainíocha achomhairc idirnáisiúnta shonracha freisin. Buaileann coiste idir-rannach le chéile chun athbhreithniú agus plé a dhéanamh ar ODA iomlán na hÉireann, a chumhdaíonn gach roinn rialtais. I measc bhaill an choiste tá ionadaithe ón Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála, an Roinn Airgeadais agus roinnt ranna ábhartha eile.

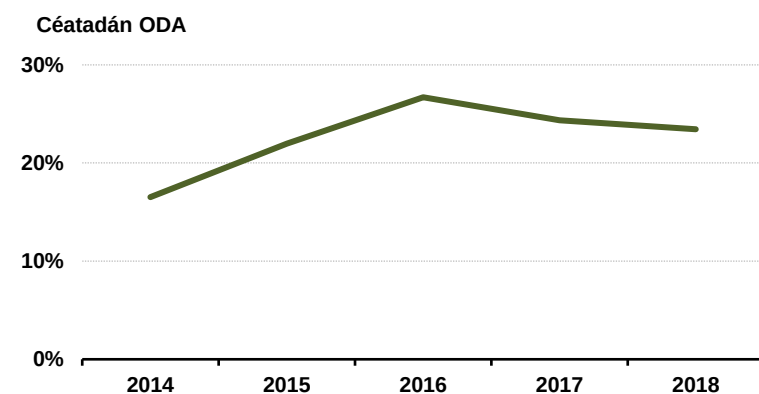
Cúnamh daonnúil

- 8.7** Tá cúnamh daonnúil éagsúil ó chúnamh daonnúil eile um fhorbairt sa mhéid is go bhfuil sé frithghníomhach e.g. i gcásanna éigeandála, cosúil le creathanna talún, triomach, cogaí nó éiginnteacht pholaitiúil, rudaí is cúis le heasáitiú dídeanaithe. D'fhéadfadh go mairfeadh géarchéimeanna dá leithéid ar feadh i bhfad agus go bhféadfadh gá leanúnach a bheith le cúnamh daonnúil thar thréimhse fhada ama.
- 8.8** Baineann deacrachtaí le freagairt do ghéarchéimeanna daonnúla. Ceann de na dúshláin is mó a bhíonn le sárú ag eagraíochtaí daonnúla go minic ná dul chomh fada le daonraí i limistéir choinbhleachta a dteastaíonn cabhair uathu.¹ Baineann dúshlán le dáileadh éifeachtach cúraim in imthosca dá leithéid mar nach mór soláthar tráthúil cistí a chothromú agus ag an am céanna a chinntiú go bhfuil rialú oiriúnach chomh fada is a bhaineann leis na cistí atá curtha ar fáil.
- 8.9** Tá beagnach an ceathrú cuid de ODA na hÉireann á chur ar fáil do chúnamh daonnúil faoi láthair (féach ar Fhíor 8.2).² Cuirtear an cúnamh daonnúil ar fáil chun freastal ar riachtanais dhaonnúla in go leor réimsí, lena n-áirítear freagairt do na géarchéimeanna sa tSiria agus in Éimin faoi láthair, mar aon le freagairt do riachtanais leanúnacha sa tSúdáin Theas, sa tSomáil, sa tSaiheil agus i bPoblacht Dhaonlathach an Chongó.

1 Baineann deacracht ar leith leis seo i limistéir atá rialaithe ag grúpaí sceimhlitheoireachta nó ag grúpaí neamhrialtais. In 2017, bhí breis is 1,500 diúltú d'iarraitais ar rochtain dhaonnúil i gcriosanna coinbhleachta éagsúla.

2 Roimh 2015, níor áiríodh san fhigiúr toraidh maidir le cúnamh daonnúil a thuairiscigh Cúnamh Éireann ach cúnamh díreach (i.e. déthaobhach) a cuireadh ar fáil. Tá sé sonraithe ag an Roinn, i ndiaidh glacadh lena straitéis maidir le cúnamh daonnúil in 2015, gur cuireadh tús le gabháil agus tuairisciú níos córasaí ar chaiteamh daonnúil ón gclár iltaobhach ODA trí chéile.

Fíor 8.2 Cúnamh daonnúil mar chéatadán de ODA foriomlán na hÉireann, 2014 go dtí 2018

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála. Anailís déanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Príomhábhar na tuarascála

8.10 Sa tuarascáil seo

- tugtar achoimre ar chaiteachas na hÉireann ar ODA agus leagtar béim faoi leith ar chúnamh daonnúil
- tugtar eolas faoi mhaoiniú ODA na hÉireann ó 2012 a bhaineann leis an staid dhaonnúil sa tSiria
- déantar cur síos ar an gcreat rialaithe atá bunaithe ag an Roinn a bhfuil sé mar aidhm leis a chinntiú go sroicheann maoiniú daonnúil na faighteoirí beartaithe agus go gcaitear an maoiniú ar na críocha beartaithe.

8.11 San áireamh sa scrúdú bhí cuairt a thabhairt ar an lordáin, chun cigireacht a dhéanamh ar roinnt idirghabhálacha atá á maoiniú ag *Cúnamh Éireann* mar fhreagairt ar an ngéarchéim dhaonnúil leanúnach sa tSiria. Tástáladh na rialuithe atá á gcur i bhfeidhm ag an Roinn maidir leis na tionscadail ar tugadh cuairt orthu ansin.

Achoimre ar chúnamh oifigiúil um fhorbairt

8.12 Tá cuntas tugtha ar thart ar dhá thrian de ODA na hÉireann in 2018 i Vóta 27. Is éard atá i gceist leis an trian atá fágtha

- sciar na hÉireann de bhuiséad um chomhar forbartha an AE
- ranníocaíocht na hÉireann don Chlár Domhanda Bia, an Banc Domhanda agus eagraíochtaí iltaobhacha eile
- íocaíochtaí á ndéanamh ag ranna rialtais eile le comhlachtaí idirnáisiúnta.¹

8.13 Áirítear dhá chineál cúnaimh i maoiniú ODA na hÉireann.

- Cúnamh déthaobhach** — áirítear anseo cúnamh díreach a chur ar fáil do thír i mbéal forbartha trí chainéil éagsúla, lena n-áirítear rialtais tíortha i mbéal forbartha, eagraíochtaí neamhrialtasacha (ENRanna), gníomhaireachtaí idirnáisiúnta, agus comhpháirtíochtaí le gníomhaireachtaí príobháideacha agus cumainn mhisinéireachta.
- Cúnamh iltaobhach** — áirítear anseo ranníocaíochtaí do ghníomhaireachtaí, institiúidí nó eagraíochtaí idirnáisiúnta a dhéanann ranníocaíochtaí óna mballstáit a chomhthiomsú, agus iad a chur i bhfeidhm chun críocha forbartha.

8.14 Soláthraítear i bhFíor 8.3 achoimre ar conas a cuireadh ODA na hÉireann i bhfeidhm in 2018 — tá miondealú níos mionsonraithe ar thoradh ODA 2018 le fáil in Iarscríbhinn 8A.

Fíor 8.3 ODA na hÉireann de réir an chineáil cúnaimh, 2014 go dtí 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
	€m	€m	€m	€m	€m
Cúnamh déthaobhach	393	388	358	409	421
Cúnamh iltaobhach	197	230	337	306	342
Bainistíocht cláir agus costais riaracháin ^a	25	29	28	28	29
Iomlán	615	648	724	743	792

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála

Nótaí: a Áirítear ann tuarastail ball foirne ag ceanncheathrú *Cúnamh Éireann* agus i bpríomhthíortha comhpháirtíochta, táillí comhairleoireachta chun saineolas teicniúil agus meastóireacht neamhspleách agus iniúchtaí a sholáthar, costais taistil agus costais seansaíreachta/chónaithe.

b Baineann aon difríochtaí dealraitheacha ar na hiomláin le slánú.

¹ Déanann an Roinn Airgeadais; an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil; an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara; agus ranna eile (a bhfuil tuairisc fúthu ina vótaí faoi seach) ranníocaíochtaí le haghaidh ODA; agus déanann na Coimisinéirí Ioncaim aisíocaíochtaí faoi Scéim na dTabhartas Carthanúil maidir le deonacháin cháilitheacha do charthanais cháilithe agus comhlachtaí faofa.

Straitéis maidir le cúnamh daonnúil

- 8.15** Is é an cuspóir atá le cúnamh daonnúil beatha daoine a shábháil, fulaingt a laghdú agus dínit an duine a chosaint i ndiaidh coinbhleachtaí, suaithheadh agus tubaistí nádúrtha.
- 8.16** Tá an straitéis uileghabhálach le haghaidh cúnamh daonnúil na hÉireann sonraithe i mbeartas eachtrach 2015 an Rialtais¹ agus ina bheartas 2019 le haghaidh na forbartha idirnáisiúnta.² Lena chois sin, tá seachadadh éifeachtach maoiniú daonnúil ag teacht le haidhmeanna straitéis 'Éire Dhomhanda 2025' an Rialtais.³
- 8.17** Sonraítear i mbeartas um chúnamh daonnúil na Roinne, a foilsíodh in 2015, cuspóirí sonracha agus na gníomhartha atá le déanamh chun iad a chomhlíonadh.⁴ Áirítear i measc na gcuspóirí
- cúnamh intuartha agus solúbtha a sholáthar, ar bhonn riachtanas, mar fhreagairt ar ghéarchéimeanna daonnúla a tharlaíonn go tobann, a mhaireann ar feadh i bhfad agus a ligtear i ndearmad
 - béim a leagan ar ghníomhartha atá dírithe ar shaincheisteanna inscne, ar chosaint agus ar dhíriú ar ghéarchéimeanna daonnúla tearcmhaoinithe
 - nasc a chruthú idir gníomhartha daonnúla agus forbartha chun géarchéimeanna de dhéanamh an duine agus tubaistí nádúrtha a chosc, ullmhú lena n-aghaidh, agus tacú le déileáil leo, agus a bheith athléimneach nuair a tharlaíonn a leithéid
 - cur leis an obair a bhaineann le bonn fianaise a fhorbairt agus torthaí a fheabhsú trí thaighde, nuálaíocht, dea-chleachtas agus béim ar éifeachtacht agus ar thorthaí.
- 8.18** Chomh maith leis sin, is páirtí é Éire i roinnt comhaontuithe idirnáisiúnta a bhaineann le cúnamh forbartha. In 2017, bhí Éire i measc ceann de bhreis is scór príomhdheontóir a shínigh comhaontú idirnáisiúnta. Éilíonn an comhaontú seo, ar a dtugtar an 'Grand Bargain', sraith athruithe ar chleachtais oibre deontóirí agus eagraíochtaí cúnamh agus é mar aidhm feabhas a chur ar intuarthacht, éifeachtacht agus caighdeán an mhaoinithe dhaonnúil.⁵ Áirítear sa 'Grand Bargain' gealltanais le haghaidh deontóirí agus eagraíochtaí cúnamh i ndáil le
- níos lú cistí deontóra a bheith á gcur in áirithe agus breis pleanála agus maoinithe ilbhliantúla
 - breis tacaíochta le haghaidh freagróirí áitiúla agus náisiúnta, tuilleadh scéimeanna bunaithe ar airgead tirim, agus ar an tslí sin, daoine ábhartha a chumhachtú agus breis rannpháirtíochta a spreagadh, agus faighteoirí cúnamh a áireamh i gcintí a bhaineann lena saol féin
 - breis trédhearcachta maidir leis an úsáid atá á baint as maoiniú deontóra, níos lú dúbailte agus costais bhainistíochta níos ísle, agus comhchuibhiú agus simpliú ceanglas tuairiscithe.
- 8.19** Ina theannta sin, soláthraítear i gcreat gníomhaíochta Cúnamh Éireann bonn chun feidhmíocht a thomhas agus cuntasacht chlár Cúnamh Éireann a léiriú. Úsáidtear é lena chinntiú go bhfuil na struchtúir agus córais bunaithe lena chinntiú gur féidir na torthaí pleanáilte a sheachadadh go héifeachtach.
- 8.20** Déantar cur síos ar na torthaí a bhfuil súil leo le haghaidh gach tionscadal um chúnamh daonnúil atá beartaithe i rith an mheasúnaithe atá déanta mar chuid de chur chuige caighdeánach na Roinne maidir le bainistíocht deontas, a dhéanann idirdhealú i gcás gur féidir idir na haschuir agus na torthaí a bhfuil súil leo.

1 An tOileán Domhanda: Beartas Eachtrach na hÉireann do Dhomhan atá ag Athrú, Rialtas na hÉireann, 2015.

2 Domhan Níos Fearr: Beartas na hÉireann um Fhorbairt Idirnáisiúnta, Rialtas na hÉireann, 2019.

3 Éire Dhomhanda: Lorg Domhanda na hÉireann go dtí 2025 (Rialtas na hÉireann, 2018) - is straitéis é seo a bhfuil sé mar aidhm léi scóip agus tionchar lorg domhanda na hÉireann a dhúbailt sa tréimhse go dtí 2025.

4 Beartas na hÉireann um Chúnamh Daonnúil, 2015. Tá mionsonraí maidir leis na cuspóirí beartais agus na gníomhartha atá beartaithe ag an Roinn le fáil in Iarscríbhinn 8B.

5 Is comhaontú idirnáisiúnta é an Grand Bargain idir deontóirí móra agus eagraíochtaí um chúnamh daonnúil. D'eascair an comhaontú as coincheap a luadh i dtuarascáil painéal ardleibhéil a bhunaigh Ard-Rúnaí na Náisiún Aontaithe, dar teideal Ró-thábhachtach chun teip - aghaidh a thabhairt ar an mbearna maoinithe dhaonnúil, in Eanáir 2016.

- 8.21** Mar chuid de chur chuige caighdeánach na Roinne maidir le bainistíocht deontas, déantar tograí le haghaidh maoiniú daonnúil a mheas bunaithe ar raon critéir, lena n-áirítear conas a chuireann siad leis an mbeartas um chúnamh daonnúil agus le creat gníomhaíochta Chúnamh Éireann. Mar shampla, rinneadh clár oibre 2017/2018 ENR amháin a mheas mar chlár oibre a chur le cúig thoradh as deich dtoradh ardleibhéil na hÉireann.

Maoiniú um chúnamh daonnúil

- 8.22** Is féidir leis an Roinn chúnamh daonnúil a chur ar fáil i gceann ar bith de thrí fhoirm.
- Ní mór don fhaighteoir **cistí comharthaithe** a úsáid chun clár oibre sonraithe atá comhaontaithe leis an Roinn a chur ar fáil.
 - Tá **cistí atá leathchomharthaithe** teoranta ach ní ag an leibhéal céanna e.g. is féidir cistí a chur ar fáil do ENR chun iad a úsáid i ndáil le géarchéim shonrach nó iad a chur ar fáil do ghníomhaireacht NA chun iad a úsáid in earnáil shonrach.
 - Níl aon teorainneacha ar úsáid **maoinithe neamhchomharthaithe**. Cosúil le deontóirí eile agus de réir phrionsabail an 'Grand Bargain', tá gealltanas tugtha ag Éire an cion de chúnamh daonnúil a chuireann sí ar fáil i bhfoirm maoinithe neamhchomharthaithe a mhéadú.
- 8.23** Chuir Éire beagnach €186 milliún ar fáil i gcúnamh daonnúil in 2018, agus is féidir €109 milliún (59%) de sin a chatagóiriú mar chúnamh déthaobhach (féach ar Fíor 8.4). Is éard a bhí i gceist leis an €77 milliún a bhí fanta tacaíocht lárnach a cuireadh ar fáil do roinnt eagraíochtaí iltaobhacha.

Fíor 8.4 Toradh chúnamh daonnúil na hÉireann, 2018

	€m
Cúnamh déthaobhach	
Achainíocha do ghéarchéimeanna sonracha	42.2
Freagairt éigeandála ENRanna	18.1
Cúnamh daonnúil curtha chun feidhme trí mhisin dhéthaobhacha	17.5
Bunmhaoiniú do Ghluaiseacht Idirnáisiúnta na Croise Deirge	11.1
Saoráid an AE do dhéanaithe sa Tuirc	6.9
Tionscnamh Mearfhreagartha	3.5
An comhrac daonnúil i gcoinne mianach	2.0
Inscne agus cosaint	1.5
Réimsí eile	6.1
Fo-iomlán	108.7
Tacaíocht lárnach d'eagraíochtaí iltaobhacha	
Gníomhaireachtaí NA	47.9
An tAontas Eorpach	28.3
Eile	0.7
Fo-iomlán	76.9
Cúnamh daonnúil iomlán	185.6

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha rs agus Trádála

Nóta: a Baineann aon difríochtaí dealraitheacha ar na hiomláin le slánú.

Fíor 8.5 Príomh-chomhpháirtithe daonnúla na hÉireann, 2018

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála

8.24 D'fhoill déileáil leis na riachtanais dhaonnúla is tábhachtaí, agus an leibhéal inmhiannaithe de chumhdach geografach agus téamach a chinntiú, leithdháileann an Roinn maoiniú deontais do raon éagsúil eagraíochtaí comhpháirtíochta, lena n-áirítear rialtais chomhpháirtíochta, ENRanna, gníomhaireachtaí NA agus eagraíochtaí iltaobhacha cosúil leis an mBanc Domhanda. Tá na príomh-chomhpháirtithe feidhmiúcháin le haghaidh maoiniú daonnúil leagtha amach i bhFíor 8.5.

8.25 Ina theannta sin, earcaíonn, oileann agus coimeádann an Roinn uainchlár de shaineolaithe daonnúla, ar féidir iad a imlonnú le haghaidh tascanna gearrthéarmacha ar feadh suas le sé mhí. Chomh maith leis sin, tá soláthairtí éigeandála ag Éire i sé iosta freagartha dhaonnúla de chuid na NA. Is féidir na soláthairtí seo a leithdháileadh go tapa ar eagraíochtaí comhpháirtíochta sa chás go dtarlaíonn géarchéim go tobann.

Freagairt na hÉireann don ghéarchéim sa tSiria

8.26 Tá sé sonraithe ag an Roinn, roimh thosach na coinbhleachta sa tSiria,¹ go raibh cúnamh daonnúil déthaobhach na hÉireann dírithe den chuid is mó ar ghéarchéimeanna san Afraic. Le blianta beaga anuas, chiallaigh an cogadh cathartha sa tSiria, mar aon le coinbhleachtaí san Iaráic agus in Éimin, gur tháinig méadú suntasach ar an riachtanas daonnúil sa Mheánoirthear.

8.27 Ó 2012 i leith, tá breis is €118 milliún² de chúnamh daonnúil curtha ar fáil ag Éire chun déileáil leis an ngéarchéim sa tSiria, lena n-áirítear €25.5 milliún in 2018 (féach ar Fhíor 8.6). Is ionann é seo agus an fhreagairt is mó ó Éire d'aon ghéarchéim amháin riamh. Tá céatadán mór de mhaoiniú na hÉireann do chomhpháirtithe na NA agus Ghluaiseacht Idirnáisiúnta na Croise Deirge sa réigiún atá neamhchomharthaithe, agus dá réir sin, atá ar fáil le húsáid ag na heagraíochtaí sin de réir a bpleananna tíre agus réigiúnacha.

1 Tá cúnamh daonnúil ag teastáil ó thart ar 13.5 milliún duine mar gheall ar an gcoinbhleacht sa tSiria. Tá breis is 11.5 milliún duine easáitithe ag an gcoinbhleacht: 6 mhilliún laistigh den tSiria agus 5.5 milliún easáitithe chuig tíortha comharsanacha. Tá sé aicmithe ag na NA mar éigeandáil leibhéal 3, an chatagóir is déine de ghéarchéim dhaonnúil mhórsála.

2 Le cois maoiniú atá leithdháilte go díreach do ghéarchéim na Siria, soláthraíonn Éire bunmhaoiniú do go leor eagraíochtaí iltaobhacha atá ag freagairt don ghéarchéim.

Fíor 8.6 Cúnamh daonnúil do ghéarchéim na Siria, 2012 go dtí 2018

Comhpháirtí	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Gníomhaireachtaí NA	1.4	8.0	6.5	8.3	7.9	5.5	8.8
Gluaiseacht na Croise Deirge	0.4	1.5	2.0	1.8	3.5	1.5	2.0
ENRanna	0.1	1.7	3.0	3.3	2.8	2.3	2.6
An Clár Domhanda Bia	—	—	1.1	0.7	6.4	6.0	6.0
Eile ^a	—	—	2.5	—	4.9	10.2	6.2
Iomlán bhliantúla	1.9	11.2	15.1	14.1	25.4	25.5	25.5
					Iomlán	118.6	

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála

Nótaí: a Áirítear i gcúnamh daonnúil eile ranníocaíochtaí na hÉireann le clár ildheontóra réigiúnach Eorpach forbartha agus cosanta agus áis de chuid an AE do dhéanaithe sa Tuirc.

b Baineann aon difríochtaí dealraitheacha ar na hiomláin le slánú.

8.28 Tá formhórchúnamh daonnúil na hÉireann don tSiria á bhainistiú ag an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála. Ar leithligh, mar chuid dá bhun-ranníocaíocht bhliantúil don Chlár Domhanda Bia (CDB), tá íosmhéid de €6 mhilliún sa bhliain, ó 2016, leithdháilte ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara do fhreagairt CDB do Ghéarchéim na Siria. D'úsáid an CDB maoiniú 2018 ar fad sa Liobáin. I mí na Nollag 2018, shínigh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara comhaontú comhpháirtíochta straitéisí nua leis an CDB don tréimhse 2019 – 2021.

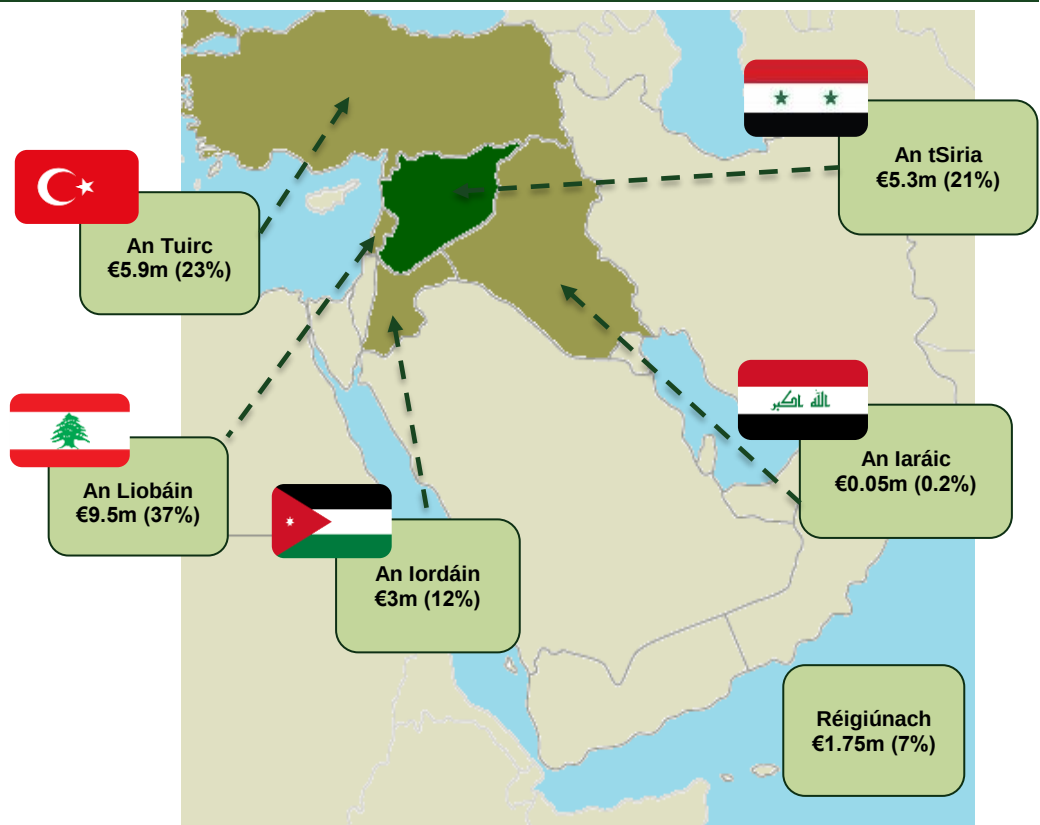
8.29 Chomh maith leis sin, cuireann Éire leis na hiarrachtaí deileáil leis an ngéarchéim sa tSiria trí ranníocaíochtaí a chur ar fáil do Lárchiste Freagartha Éigeandála na NA agus do bhuiséad ginearálta an AE. Ó thosaigh an ghéarchéim sa tSiria, tá thart ar €1.2 billiún curtha ar fáil ag an gCoimisiún Eorpach don Iordáin trí chúnamh daonnúil, forbartha agus macra-airgeadais.

8.30 Mar gheall ar bhreis maoinithe a bheith á chur ar fáil don réigiún, agus an seans go mairfidh an ghéarchéim go ceann i bhfad, in 2016 chruthaigh an Roinn post nua - comhairleoir daonnúil réigiúnach - atá lonnaithe sa Tuirc. Shonraigh an Roinn gurb é an ról nua seo an príomhrialú a bhfuil infheistíocht déanta ann chun a caitheamh daonnúil sa réigiún a chosaint. Shonraigh an Roinn go dtugann an comhairleoir réigiúnach cuairt go minic ar shuíomhanna ar fud an reigiúin, go ndéantar plé le comhpháirtithe maoinithe, go ndéileáiltear le ceisteanna a thagann chun cinn, go ndéantar obair le páirtithe leasmhara cúnamh agus polaitiúla eile, agus go bhfeabhsaítear príomhchaidreamh oibre. Maidir leis an gcúnamh daonnúil atá á chur ar fáil don Iordáin, shonraigh an Roinn gur bhuail an comhairleoir le comhpháirtithe uile na hÉireann roimhe seo ansin agus go ndéantar plé leanúnach leo ar mhaithe le monatóireacht a dhéanamh ar sheachadadh clár. Is é ról an chomhairleora a chinntiú go bhfuil cuspóirí comhaontaithe á gcomhlíonadh ag comhpháirtithe. Chomh maith leis sin, tá an comhairleoir réigiúnach páirteach i mboird chomhairleacha trí chiste chomhthiomsaithe NA a ndéanann Éire infheistíocht iontu.¹

¹ Cistí daonnúla na Liobáine, na hIordáine agus na Tuirce.

- 8.31** In 2019, d'oscail an Roinn ambasáid nua in Amman, san Iordáin, de bhun cinnidh a rinneadh in 2017. Shonraigh an Roinn gur gné lárnach de mhisean na hambasáide é maoirseacht agus monatóireacht bhreise a dhéanamh ar chúnamh daonnúil san Iordáin agus sa réigiún trí chéile, i gcomhthéacs ina bhfuil a gceanncheathrúna réigiúnacha daonnúla ag go leor comhlachtaí NA agus idirnáisiúnta eile in Amman. Thug an Roinn faoi deara go gcuireann taithí shuntasach forbartha an ambasadóra ar a chumas tacú lena feidhm rialaithe. Glacann an Roinn leis gurb ionann ceapadh an chomhairleora agus bunú na hambasáide agus infheistíocht shuntasach i dtimpeallacht rialaithe feabhsaithe.
- 8.32** Baineann castacht le cúnamh daonnúil a chur ar fáil do dhaoine sa tSiria mar gheall ar an gcoinbhleacht leanúnach, túslínte athraitheacha, constaicí riaracháin agus maorlathacha agus foréigean feadh bealaí rochtana. Dhírigh maoiniú na Roinne ar thacú le comhpháirtíochtaí agus cláir atá bunaithe sa tSiria agus i dtíortha comharsanachta cosúil leis an Iordáin agus an Liobáin, ag tacú le dídeanaithe agus le pobail óstacha sa tSiria.
- 8.33** Mar a léirítear i Fhíor 8.7, in 2018 caitheadh formhór de thacaíocht dhaonnúil na Roinne i dtíortha comharsanachta, seachas sa tSiria féin.

Fíor 8.7 Miondealú de réir tíre ar thacaíocht Cúnamh Éireann do ghéarchéim na Siria, 2018

Foinse: Anailís déanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nóta: a Baineann aon difríochtaí dealraitheacha ar na hiomláin le slánú.

Bainistíocht agus rialú deontas

- 8.34** In 2018, rollaigh an Roinn amach cur chuige nua caighdeánach maidir le bainistíocht deontas (féach ar na príomhchéimeanna i Fhíor 8.8) mar fhreagairt ar thorthaí athbhreithniú iniúchta inmheánaigh ar rialú inmheánach agus ar chórais bainistíochta riosca.¹ Tugadh athrúcháin faoi deara san athbhreithniú sna próisis a bhaineann le heisiócaíocht cistí agus le monatóireacht agus bainistíocht clár a bhain le misin na Roinne.
- 8.35** Sonraíonn an Roinn go bhfuil gach maoiniú ODA leithdháilte anois, agus go bhfuil monatóireacht agus luacháil déanta air trí úsáid a bhaint as an gcur chuige caighdeánach, atá curtha i bhfeidhm chun maoiniú um chúnamh daonnúil a bhainistiú ó 2018.
- 8.36** Sonraítear in ábhar teorach na Roinne don nós imeachta coitianta bainistíochta deontas gníomhartha sonracha atá le cur i gcrích agus na doiciméid atá le cur ar fáil le haghaidh gach céim den timthriall bainistíochta deontas. Áirítear ann teimpléid tacaíochta agus spreagann sé bainisteoirí agus cinnteoirí chun gach tionscadal, comhpháirtí agus cinneadh maoinithe poitéinsiúil a bhreithniú bunaithe ar pheirspictíocht an riosca, na dtorthaí agus na cuntasachta airgeadais.

Fíor 8.8 Príomhghnéithe nós imeachta bainistíochta deontas na Roinne

Céim	Príomhghnéithe
Sainaithint tionscadal agus comhpháirtithe	Breithniú a dhéanamh ar ábharthacht na dtorthaí ionchais, oiriúnacht an chomhpháirtí ionchasaigh agus acmhainn na Roinne (i dtéarmaí acmhainní airgeadais agus daonna atá ar fáil) chun an deontas a bhainistiú.
Dearadh agus forbairt	- Tacaíonn an Roinn le comhpháirtí chun tionscadal/clár fóna a ullmhú. - Forbraíonn bainisteoir deontas tuiscint ar an tionscadal/clár, an buiséad agus an eagraíocht chomhpháirtíochta agus a chúlra feidhmíochta.
Breithmheas agus moladh	- Coimeádann an bainisteoir taifead ar an measúnú ar an gclár/tionscadal, an comhpháirtí agus an riosca gaolmhar. - Eisíonn an bainisteoir deontas moladh maidir le cibé ar cheart nó nár cheart deontas a bhronnadh agus, áit ar cuí, leagtar amach aon choinníollacha ba cheart a áireamh sa chomhaontú deontais agus/nó monatóireacht ar an deontas.
Faomhadh	An moladh deontais breithnithe ag sealbhóir buiséid agus faofa ag leibhéal cuí.
Feidhmiúchán	Páirt a ghlacadh i gcomhaontú i scríbhinn leis an eagraíocht an chomhpháirtí ábhartha, íocaíochtaí deontais a phróiseáil agus monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht.
Críochnú agus foghlaim	Cuntas a dhéanamh ar agus comhad deontais a dhúnadh, na torthaí agus na ceachtanna úsáideacha a foghlaimíodh a nótaíl.

¹ Tuarascáil Sintéise ar an Measúnú ar Chórais Rialaithe Inmheánacha agus Bainistíochta Riosca i bPríomhthíortha Comhpháirtíochta, Feabhra 2014.

Rialuithe agus struchtúir dearbhaithe

- 8.37** Soláthraítear i Fhíor 8.9 achoimre ar chóras rialaithe agus dearbhaithe na Roinne maidir le cúnamh daonnúil, ag déanamh idirdhealú idir maoiniú atá comharthaithe agus maoiniú a chuirtear ar fáil ar bhonn leathchomharthaithe agus neamhchomharthaithe. Baineann cuid de na rialuithe agus tástálacha seo le gach bonn maoinithe, agus tá cuid eile fós saincheaptha chun léargas a thabhairt ar nádúr an mhaoinithe.

Fíor 8.9 Achoimre ar rialuithe um chúnamh daonnúil ar chistí comharthaithe agus cistí leathchomharthaithe/neamhchomharthaithe

Céim	Cistí comharthaithe	Cistí leath/neamhchomharthaithe
Sainaithint tionscadal agus comhpháirtithe	- Measúnú a dhéanamh ar an méid a d'fhéadfadh tionscadal cur le cuspóirí an bheartais um chúnamh daonnúil agus creat gníomhaíochta Cúnamh Éireann. - Ní mór do chomhpháirtithe aon choinbhleachtaí leasa a fhógairt agus aon oibleagáidí ábhartha reachtaíochta agus airgeadais a chomhlíonadh, lena n-áirítear seachaint calaoise agus éillithe. - Measúnú a dhéanamh ar chumas comhpháirtí riosca a bhainistiú. - Comhpháirtithe, ag a bhfuil cuntas teiste cruthaithe ag déileáil le géarchéimeanna cosúla, a roghnú.	- Measúnú a dhéanamh ar a oiriúnaí is atá gníomhaíocht eagraíocht an chomhpháirtí agus cuspóirí an bheartais um chúnamh daonnúil agus creat gníomhaíochta Cúnamh Éireann. - Measúnú a dhéanamh ar chuntas teiste eagraíocht an chomhpháirtí chomh fada is a bhaineann le cúnamh a chur ar fáil go héifeachtach, scrúdú a dhéanamh ar iniúchadh inmheánach agus tuarascálacha foilsithe ábhartha eile. - Anailís agus breathnóireachtaí ó ambasáid na hÉireann (más ann dá leithéid) sa spriochtáir.
Dearadh agus forbairt	Tuiscint ar an tionscadal a fhorbairt.	Tuiscint ar réimse an chlár a fhorbairt.
Breithmheas, moladh agus faomhadh	- Measúnú agus moladh an bhainisteora a thaifeadadh. - An cinneadh deontais a thaifeadadh agus, i gcás gurb ábhartha, aon choinníollacha ba cheart a áireamh sa chomhaontú deontais agus/nó sa mhonatóireacht ar an deontas a leagan síos.	
Feidhmiúchán	- Comhaontú i scríbhinn bunaithe, lena n-áirítear aon choinníollacha ábhartha. - Fáltais a fháil le haghaidh cistí aistrithe. - Déanann bainisteoirí deontais athbhreithniú ar thuarascálacha/iniúchtaí tréimhsiúla ar dhul chun cinn ó eagraíochtaí comhpháirtíochta agus d'fhéadfaí cuairteanna monatóireachta tréimhsiúla a dhéanamh chomh maith. - Tá aschuir agus torthaí a bhfuil súil leo sonraithe sa chomhaontú i scríbhinn. - Tá an Roinn i dteideal iniúchadh a dhéanamh ar dhoiciméid bhunaidh in oifigí na heagraíochta comhpháirtíochta.	- Maidir le gníomhaireachtaí de chuid na NA, is féidir le hÉirinn páirt a ghlacadh i gcuariteanna suímh atá eagraithe le haghaidh deontóirí. - Coimeádann an Roinn an ceart meastóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí atá á maoiniú ag na ranníocaíochtaí.
Críochnú agus foghlaim	- Soláthraíonn comhpháirtí tuarascáil/ráiteas deiridh ina léirítear conas a cuireadh maoiniú i bhfeidhm agus an toradh. - Nóta clabhsúir (ina sonraítear torthaí, foghlaim agus riosca) comhlánaithe ag an mbainisteoir deontais agus sínithe ag sealbhóir an bhuiséid.	

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála

Cuairt ar an Iordáin

- 8.38** I láthair na huaire, tá breis is 1.3 milliún náisiúnach Siriach san Iordáin, lena n-áirítear breis is 670,000 dídeanaí cláraithe, atá ag éirí níos leochaillí de réir a chéile mar nach bhfuil aon airgead, sócmhainní ná acmhainní fágtha acu. Tá daoine aonair agus teaghlaigh a easáitíodh ón tSiria anois cothrom le 10% de dhaonra iomlán na hIordáine. I láthair na huaire, tá breis is 90,000 dídeanaí ó thíortha eile mar aon le breis is 2.1 milliún dídeanaí fadtéarmach cláraithe ón bPalaistín san Iordáin. Measann an Banc Domhanda go gcosnaíonn sé an Iordáin thart ar €2.25 billiún sa bhliain dídeanaithe cláraithe a óstáil.
- 8.39** Thaistil an fhoireann scrúdaithe chomh fada leis an Iordáin in Aibreán 2019 chun cigireacht a dhéanamh ar roinnt idirghabhálacha atá á maoiniú ag Cúnamh Éireann mar fhreagairt ar an ngéarchéim sa tSiria. Cuimsítear san athbhreithniú samplaí de gach ceann den trí chineál idirghabhála maoinithe a d'úsáid Cúnamh Éireann in 2018. Bhain siad seo le
- Neamhchomharthaithe — €750,000 i maoiniú daonnúil do ghníomhaireacht NA atá ag tacú le dídeanaithe Siriacha san Iordáin
 - Leathchomharthaithe — €500,000 curtha ar fáil do ghníomhaireacht eile na NA do thionscadail oideachais do dhídeanaithe Siriacha san Iordáin
 - Comharthaithe — €233,000 do ENR atá ag cabhrú le leanaí a bhfuil tionchar ag an gcoinbhleacht orthu in áis oideachais pobail in Amman.

Maoiniú neamhchomharthaithe

- 8.40** Is é Oifig Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe le haghaidh Dídeanaithe (UNHCR) atá i gceannas ar an bhfreagairt dídeanaithe san Iordáin, ag comhordú agus ag soláthar cúnamh de réir Phlean Freagartha na hIordáine.¹ Chuir Cúnamh Éireann maoiniú iomlán de €13.2 milliún ar fáil do UNHCR in 2018, agus chuir an ghníomhaireacht €750,000 de sin i bhfeidhm mar mhaoiniú daonnúil do dhídeanaithe Siriacha.
- 8.41** Oibríonn an UNHCR roinnt seirbhísí i gcampa dídeanaithe Zaatari i dtuaisceart na hIordáine, ina bhfuil beagnach 80,000 dídeanaí. I measc na dtacaíochtaí i gCampa Zaatari, tá áiseanna oideachais agus scoileanna, áis uisce agus sláintíochta agus ionad grianchumhachta 12.9 meigeavatuair, an ceann ba mhó a tógadh riamh do lonnaíocht dídeanaithe. Chomh maith leis sin, oibríonn an campa ionad cláraithe dídeanaithe in Amman agus is é an áis is mó den saghas sin sa Mheánoirthear. Braitheann sé ar chóras aitheanta bithmhéadraí a úsáidtear chun íocaíochtaí airgid tirim a dháileadh ar dhídeanaithe ó Uathmheaisíní Bainc (UMBanna) cumasaithe.

Maoiniú leathchomharthaithe

- 8.42** Is é Ciste Éigeandála Idirnáisiúnta na Náisiún Aontaithe do Leanaí (UNICEF) ceann de na faighteoirí is mó de mhaoiniú ODA na hÉireann. Le cois bunmhaoiniú bliantúil de bhreis ar €7 milliún, maoiníonn Cúnamh Éireann oibríochtaí sonracha UNICEF de réir an cháis. In 2018, chuir Cúnamh Éireann deontas de €500,000 ar fáil do UNICEF, a bhí leathchomharthaithe do thionscadail oideachais do dhídeanaithe Siriacha san Iordáin. Soláthraíonn ceann de na cláir ar tacaíodh leo dreasachtaí airgeadais chun leanaí dídeanaithe a choinneáil sa chóras scolaíochta.

¹ Is clár trí bliana é *Plean Freagartha Jordan don Ghéarchéim sa tSiria (2016–2018)* d'idirghabhálacha ardtosaíochta chun cur ar chumas Ríocht na hIordáine freagairt d'éifeachtaí ghéarchéim na Siria gan a conair forbartha féin a chur i mbaol.

Maoiniú comharthaithe

- 8.43** Tá sé mar aidhm ag ENR 1 cabhrú le leanaí a bhfuil tionchar ag coinbheacht orthu agus tacú le rochtain ar oideachas do mhná agus do chailíní. Tacaíonn sé le háis oideachais pobail in Amman, a sholáthraítear inti cúram agus forbairt luath-óige do leanaí idir 3–5 bliana d'aois agus oideachas neamhfhoirmiúil d'ógánaigh. Tá an áis seo á cómhaoiniú ag ENR 1 agus ag ENR atá bunaithe san Iordáin. Ó 2016, tá maoiniú deontais de €576,000 curtha ar fáil ag Cúnamh Éireann do ENR 1, atá comharthaithe do thionscadail san áis oideachais pobail in Amman.

Breathnóireachtaí rialaithe ó chuairt ar an suíomh san Iordáin

- 8.44** Rinne an fhoireann meastóireachta measúnú ar a mhéid is atá príomhrialuithe á gcur chun feidhme ag an Roinn maidir leis na hidirghabhálacha maoinithe a ndearnadh cigireacht orthu san Iordáin. Déantar (ró-) achoimre i Fíor 8.10 ar thorthaí an mheasúnaithe sin.
- 8.45** Aimsíodh go raibh formhór na rialaithe curtha i bhfeidhm go cuí ag an Roinn maidir leis na trí idirghabháil mhaoinithe a ndearnadh scrúdú orthu.
- 8.46** Maidir leis an deontas leathchomharthaithe, áiríodh sna doiciméid a bhí á gcoimeád ag an Roinn maidir leis an gcomhpháirtí feidhmiúcháin (gníomhaireacht NA) tuarascáil maidir le hoifig tíre na hIordáine a rinne Oifig um Iniúchadh Inmheánach agus Imscrúduithe na NA i Nollaig 2017. Sainaithníodh sa tuarascáil dhá chás ina raibh rialacha an mhargaidh saothair san Iordáin sáraithe ag fochonraitheoirí an chomhpháirtithe feidhmiúcháin. Mar fhreagairt, gheall an comhpháirtí a chinntiú gur thuig a fhochonraitheoirí na rialacha, agus monatóireacht ar chomhlíontacht an chonartha a neartú. I ndiaidh na tuarascála, sholáthair an comhpháirtí cóip dá bheartas nuashonraithe don Roinn mar aon le sonraí faoi cheardlanna gaolmhara a bhí curtha i bhfeidhm. Níor aimsigh an fhoireann scrúdaithe, áfach, fianaise gur dheimhnigh an Roinn go raibh na gníomhartha comhaontaithe a d'eascair as tuarascáil Nollaig 2017, curtha i bhfeidhm go hiomlán ag an gcomhpháirtí, roimh an deontas a bhronnadh i Meán Fómhair 2018. Bhí Éire, a raibh Cúnamh Éireann ag déanamh ionadaíochta uirthi, ina ball de bhord feidhmiúcháin an chomhpháirtí feidhmiúcháin in 2017.
- 8.47** Maidir leis an maoiniú comharthaithe, aimsíodh i rith an scrúdaithe go raibh nóta déanta i ndoiciméid bhreithmheasa na Roinne, in 2016, maidir le fadhbanna oibríochtúla a d'fhéadfadh a bheith ag baint leis na hoibríochtaí pleanáilte ag an gcomhpháirtí ionchais, mar thoradh ar easpa taithí an chomhpháirtí déileáil le dídeanaithe san Iordáin. Cé go bhfuil fianaise ann gur tharraing an Roinn aird ar cheisteanna foirne ag cruinniú déthaobhach leis an gcomhpháirtí ionchais i Meitheamh 2016, níl aon fhianaise dhoicméadach ann faoi aon dearbhú sonrach a bheith faighte ag an Roinn maidir leis na fadhbanna oibríochtúla a tugadh faoi deara.
- 8.48** I gcásanna ina bhfuil maoiniú comharthaithe á chur ar fáil, coimeádann an Roinn an ceart iniúchtaí a dhéanamh ar dhoiciméid bhunaidh ag oifigí eagraíochta an chomhpháirtí. Tugadh faoi deara nach raibh aon iniúchtaí dá leithéid déanta san Iordáin. Chuir an Roinn in iúl don fhoireann scrúdaithe nach raibh aon iniúchadh dá leithéid déanta ag an Aonad Daonnúil i rith 2018 maidir le haon cheann de na tionscadail. Shonraigh an Roinn go ndéantar iniúchtaí dá leithéid ar bhonn riosca, i gcásanna ina bhfuil comharthaí ann go b'fhéadfadh fadhbanna a bheith i gceist.

Fíor 8.10 Príomhrialuithe a bheith á gcur i bhfeidhm ag an Roinn do thionscadail shamplacha, 2018

	Eagraíochtaí comhpháirtíochta		
	UNHCR	UNICEF	ENR 1
Maoiniú <i>Cúnamh Éireann</i> in 2018	€750,000	€500,000	€233,067
Bonn maoinithe	Neamhchomh- -arthaithe	Leathchomhar- -thaithe	Comharthaithe
Sainaithint tionscadal agus comhpháirtithe			
Nasc soiléir idir tionscadal agus cuspóirí straitéiseacha na Roinne	n/b	n/b	●
Próiseas roghnúcháin comhpháirtithe	●	●	●
Fianaise ar bhreithniú a bheith déanta ag an Roinn ar thorthaí ábhartha ó thuarscálacha iniúchta inmheánaigh NA	●	●	n/b
Fianaise ar mheasúnú riosca a bheith déanta	●	●	●
Breithmheas, moladh agus faomhadh			
Taifead an chinneadh deontais a bheith déanta	●	●	●
Deontas faofa ag leibhéal cuí	●	●	●
Feidhmiúchán			
Comhaontú deontais i scríbhinn bunaithe	●	●	●
Torthaí tionscadail a bhfuil súil leo sonraithe	n/b	n/b	●
Fáltais íocaíochta ar comhad	●	●	●
Tuascálacha ar dhul chun cinn faighte ó eagraíocht chomhpháirtíochta de réir an chomhaontaithe	n/b	n/b	●
Críochnú agus foghlaim			
Tuascáil deiridh faighte ó eagraíocht an chomhpháirtí de réir an chomhaontaithe	n/b ^a	n/b ^a	●

Foinse: Anailís déanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nótaí: a De réir na gcomhaontuithe deontais, níl ráitis airgeadais deiridh dlite ó na heagraíochtaí comhpháirtíochta fós.

b ● Rialú curtha i bhfeidhm

● Aird tarraingthe ar mhionfhadhb rialaithe

● Aird tarraingthe ar fhadhb shuntasach rialaithe

Conclúidí agus moltaí

- 8.49** Bunaithe ar leibhéal an chaiteachais ar chúnamh daonnúil, mar aon le géar-riachtanais na dtairbhíthe beartaithe, baineann fíorthábhacht le nósanna imeachta rialaithe agus dearbhaithe láidre, lena chinntiú go bhfuil na cistí in úsáid do na cúiseanna beartaithe agus go mbíonn torthaí dearfacha le tabhairt faoi deara. In 2018, chríochnaigh an Roinn rolladh amach nós imeachta caighdeánach nua do bhainistíocht deontas chun cur chuige coiteann sna cláir agus sna suíomhanna difriúla a chinntiú.
- 8.50** Is iad na rialuithe criticiúla a bhaineann le maoiniú neamhchomharthaithe agus leathchomharthaithe na rialuithe sin a chuirtear i bhfeidhm ag céim sainaitheanta an chomhpháirtí. Nuair atá na deontais bronnta, ní rialaíonn an Roinn conas a úsáideann an faighteoir an maoiniú. Gheobhaidh an Roinn ráiteas airgeadais cúlghabhálach ar a dtaispeánfar conas a cuireadh an maoiniú i bhfeidhm, ach d'fhéadfadh sé seo tarlú roinnt mhaith ama i ndiaidh chríochnú thréimhse ghníomhaíocht an chláir. De bhrí go ginearálta, go gcuireann eagraíochtaí comhpháirtíochta maoiniú neamhchomharthaithe agus leathchomharthaithe i bhfeidhm ar chláir mhóra atá i mbun oibre cheana féin, go minic ní féidir torthaí a lua go sonrach (e.g. líon tairbhíthe nó torthaí sonracha) le ranníocaíocht Cúnamh Éireann.
- 8.51** Maidir le maoiniú comharthaithe, tá an Roinn in ann breis rialaithe a fheidhmiú ag céim feidhmiúcháin an tionscadail, agus tá sé níos éasca measúnú a dhéanamh ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil torthaí tionscadail ionchais á gcomhlíonadh.
- 8.52** Thug an fhoireann scrúdaithe faoi deara go raibh formhór na rialuithe curtha i bhfeidhm go cuí ag an Roinn i ndáil leis na trí idirghabháil mhaoinithe a ndearnadh iniúchadh orthu san Iordáin.
- 8.53** Sa chás go bhfuil cistí comharthaithe á gcur ar fáil, coimeádann an Roinn an ceart iniúchadh a dhéanamh ar dhoiciméid bhunaidh a úsáidtear chun tacú le hiarratais ar dheontas, atá á gcoimeád in oifigí an chomhpháirtí feidhmiúcháin. Tá nósanna imeachta bunaithe ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar ráitis airgeadais a chuireann eagraíochtaí comhpháirtíochta ar fáil. Ní dhéantar iniúchtaí i ngníomhaireachtaí maoinithe ach in imthosca ina dtarraingítear aird san anailís seo ar fhadhbanna nó sa chás go bhfuil táscairí eile ann a léiríonn ábhar imní.

Moladh 8.1

Ba cheart don Roinn tabhairt faoi líon teoranta iniúchtaí pleanáilte gach bliain, chun faisnéis atá tuairiscithe ag comhpháirtithe roghnaithe um chúnamh daonnúil a bhfuil maoiniú comharthaithe á bhfáil acu a fhíorú, agus chun doiciméid bhunaidh atá ag tacú le tuairisceáin airgeadais a sheiceáil.

Freagra ón Oifigeach Cuntasaíochta

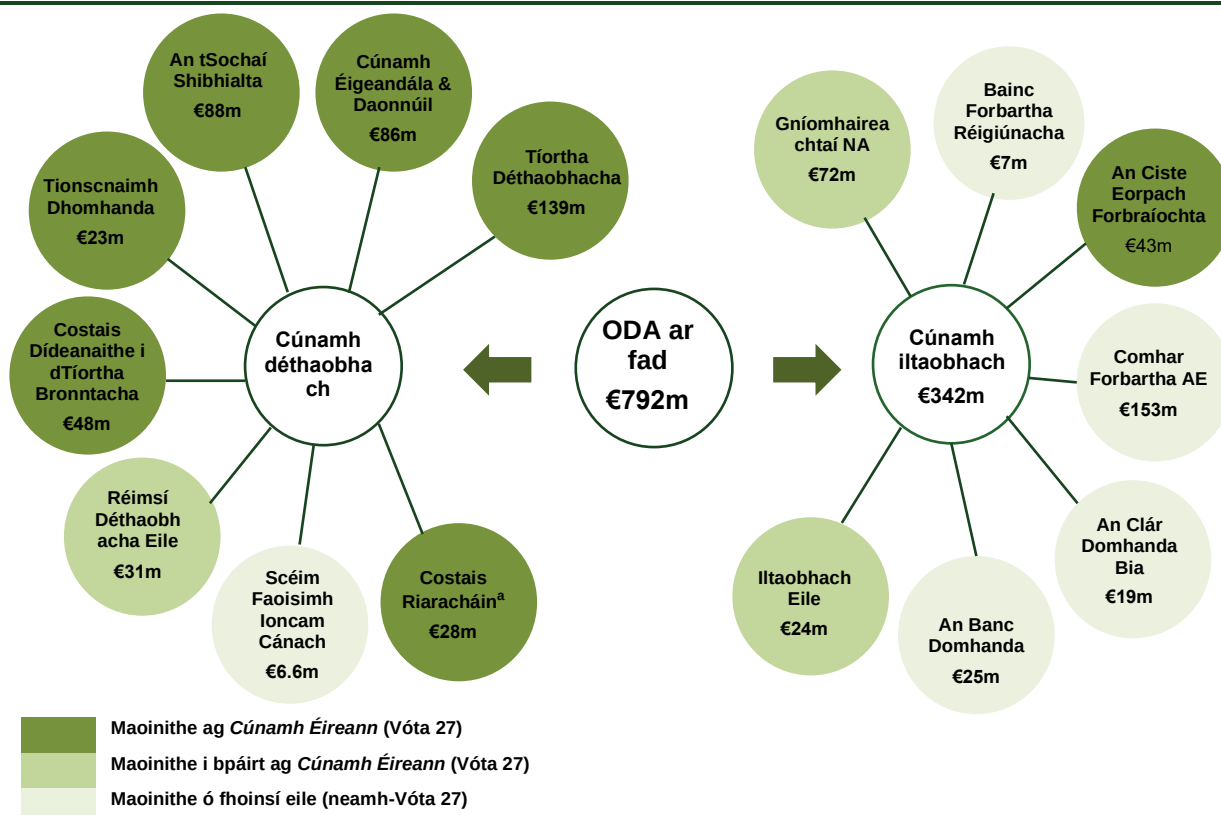
Glactar le páirt den mholadh.

Ar an iomlán, breithneoidh an Roinn ar roinnt iniúchtaí a dhéanamh ar chomhpháirtithe a bhfuil maoiniú comharthaithe á fháil acu. Beidh an measúnú riosca leanúnach in úsáid mar bhonn le breithniú na Roinne. Beidh an measúnú riosca sin bunaithe den chuid is mó ar na socruithe monatóireachta leanúnacha atá bunaithe ag an Roinn, lena n-áirítear imlonnú comhairleoir daonnúil réigiúnach lánaimseartha.

Leanfaidh an Roinn le bainistiú gníomhach an phróisis trí mheasúnú a dhéanamh ar leordhóthanacht chórais mhaoirseachta agus dearbhaithe na gcomhpháirtithe, iniúchadh inmheánach agus seachtrach san áireamh. Áirítear anseo nósanna imeachta a leasú de réir mar is gá lena chinntiú go bhfaightear dearbhú riachtanach maidir le bainistíocht agus feidhmiú mhaoiniú Cúnamh Éireann, lena n-áirítear sreabhadh soiléir cistí maidir le deontais chomharthaithe.

Iarscríbhinn 8A

Fíor 8A.1 Achoimre ar ODA na hÉireann in 2018

Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála

- Nótaí:
- a Áirítear i gcostais riaracháin Vóta 27 tuarastail foirne ag Ceanncheathrú Cúnamh Éireann agus i bpríomhthíortha comhpháirtíochta, táillí comhairleoireachta chun saineolas teicniúil agus meastóireacht neamhspleách a sholáthar, costais taistil agus costais seansaíreachta/chónaithe.
 - b Baineann aon difríochtaí dealraitheacha ar na hiomláin le slánú.

Iarscríbhinn 8B

Fíor 8B.1 Cuspóirí bheartas um chúnamh daonnúil na hÉireann, 2015

Cuspóirí beartais	Céard a dhéanfaidh an Roinn
Cúnamh daonnúil bunaithe ar riachtanais a sholáthar ar bhealach atá intuartha agus solúbtha chun freagairt do ghéarchéimeanna daonnúla a tharlaíonn go tapa, a mhaireann ar feadh i bhfad agus a ligtear i ndearmad	- Maoiniú a chur ar fáil trí chomhpháirtithe iontaofa - Riachtanais a chatagóiriú chun cabhrú le cinntí a dhéanamh - Aird a dhíriú ar ghéarchéimeanna atá ligthe i ndearmad/a bhfuil faillí déanta orthu - Tacú leis an gcumas áitiúil - Cuntasacht a chinntiú do phobail i gceist - Díriú ar ghrúpaí leochaileacha - Cistí atá dírithe ar chosc foréigin ghnéasaigh a mhéadú - Tacú le cóir mhearfheagartha - Leanúint le hábhar faoisimh a stoc-charnadh - Maoiniú réamhshuite a chur ar fáil
Ceannaireacht agus comhpháirtíocht na hÉireann a léiriú le haghaidh gníomhaíocht éifeachtach idirnáisiúnta dhaonnúil agus béim ar leith a leagan ar inscne, cosaint agus ar dhíriú ar ghéarchéimeanna daonnúla atá ligthe i ndearmad agus tearcmhaoinithe	- Dea-phrionsabail deontóra daonnúla a leanúint - Gníomh daonnúil prionsabálta a chur chun cinn - Tacú leis an gComhdhearcaidh Eorpach maidir le Cabhair Dhaonnúil - Gealltanais maidir le hinscne agus cosaint a bhrú chun cinn - Tacú le clár oibre le haghaidh bunathrú - Obair a dhéanamh chun meicníochtaí comhordaithe agus maoinithe deontóra a fheabhsú - Gealltanais a chomhlíonadh faoin bPlean Náisiúnta Gníomhaíochta maidir le Mná, Síocháin agus Slándáil - Cuir leis an bhfreagairt éigeandála domhanda - Athbhreithniú ar ábhair stoc-charntha
Cuir chuige daonnúla agus forbartha na hÉireann a nascadh chun géarchéimeanna de dhéanamh an duine agus tubaistí nádúrtha a chosc, ullmhú lena n-aghaidh, tacú leis an athshlánú ina ndiaidh, agus cur lenár gcumas déileáil leo	- Cinntigh comhlántacht idir iarrachtaí daonnúla agus forbartha - Téigh i ngleic le bunchúiseanna na leochaileachta - Glac le cur chuige laghdaithe riosca tubaistí, luath-athshlánaithe agus athléimneach áit ar cuí - Tacú le feidhmiúchán Phlean Gníomhaíochta an AE le haghaidh Athléimneacht i dTíortha ina dtarlaíonn Géarchéimeanna - Cuspóirí an Tionscnaimh Mearfheagartha a chomhlíonadh - Tacú le córais luathrabhaidh atá nasctha le luathfheagairt - Tacú le forbairt dhaonnúil chomhpháirteach d'anailís ar chomhthéacs sonrach - Maoiniú solúbtha a chur ar fáil - Cinntigh gur gné lárnach den chlár forbartha é laghdú riosca tubaistí

Cuspóirí beartais	Céard a dhéanfaidh an Roinn
Cabhróidh an Roinn le bonn fianaise daonnúil a fhorbairt agus le freagairt dhaonnúil a fheabhsú trí thaighde, nuálaíocht, dea-chleachtas agus béim ar éifeachtacht agus ar thorthaí	▪ Bunófar cinntí maoinithe ar phróisis riachtanais anailíseacha fianaise-bhunaithe ▪ Bunófar cinntí maoinithe ar mheicníocht breithmheasa láidir ▪ Tacófar le taighde agus nuálaíocht ▪ Cuirfear caighdeán dhaonnúla chun cinn agus déanfar infheistíocht iontu ▪ Tacófar le taighde agus le dea-chleachtas i gcosaint ban agus cailíní ▪ Déanfar torthaí a rianú agus a roinnt ▪ Beidh fianaise mar bhonn le plé idirnáisiúnta ar bheartas ▪ Oibreofar le parlaiminteoirí chun beartas idirnáisiúnta daonnúil a chruthú ▪ Úsáidfear an Cruinniú Mullaigh Domhanda maidir le Cúrsaí Daonnúla chun freagairt chomhordaithe na hÉireann a fhorbairt
Foinse: An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála, an Beartas um Chúnamh Daonnúil, 2015	